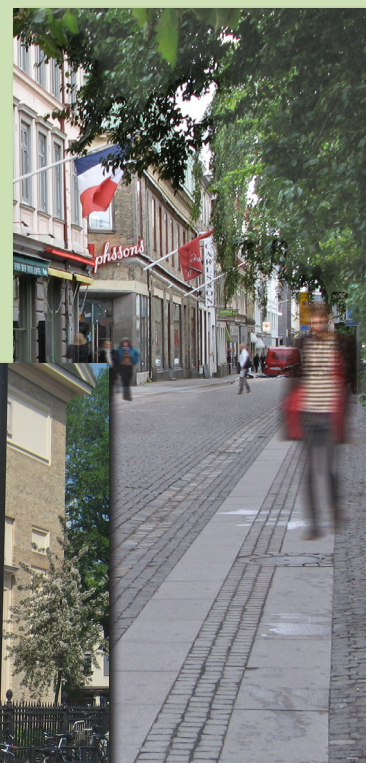
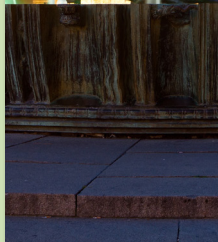

Göteborgs
Stad

GÖTEBORGS STADSMILJÖPOLICY

Göteborgs stadsmiljöpolicy

Det är i de offentliga rummen som stadslivet frodas. Tilltalande och väl utformade gator, torg och parker gör staden mer lockande för boende och besökare. Göteborgs karaktär är unik och staden beskrivs ofta som de små stadsdelarnas stad. Målet med stadsmiljöpolicyen är att stärka stadens och stadsdelarnas särdrag och skapa vackra, funktionella och hållbara miljöer genom bra val av material, färg och olika typer av utrustning i de offentliga rummen. Policyen ska användas som underlag i frågor som rör utformningen av gator, torg och parker.

Stadsmiljöpolicyen utgår från skriften ”De små stadsdelarnas stad”. En fördjupning har gjorts där olika stadsdelars särdrag beskrivs utifrån ledord som varit vägledande i arbetet.

Den övergripande stadsmiljöpolicyen är en gemensam utgångspunkt för att samordna policyns olika delar. Stadsmiljöpolicyens olika delar beskriver varför, vilka och var olika komponenter ska användas i stadsrummet.

Stadsmiljöpolicyens olika delar:

Stadens Träd

Stadens träd pryder Göteborgs parker, gator och torg och bidrar till en hälsosammare stadsmiljö.

Stadens Små Byggnader

Små byggnader omfattar allt från kiosker till offentliga toaletter och teknikhus på allmän platsmark.

Stadens Uteserveringar

Uteserveringar förekommer i hela staden, och är ett självklart och omtyckt inslag i stadsbilden.

Stadens Färg

Med färg skapas en lugn och sammanhållen stadsbild. Ett begränsat antal kulörer och en samordnad färgskala ska användas på stadens möbler och utrustning.

Stadens Ljus

Anger hur vi belyser och ljussätter gator och platser.

Stadens Golv

Golver binder samman stadens byggnader. Markbeläggningarna ska under lång tid uppfylla krav på tillgänglighet, trafiksäkerhet och skönhet.

Stadens Möbler

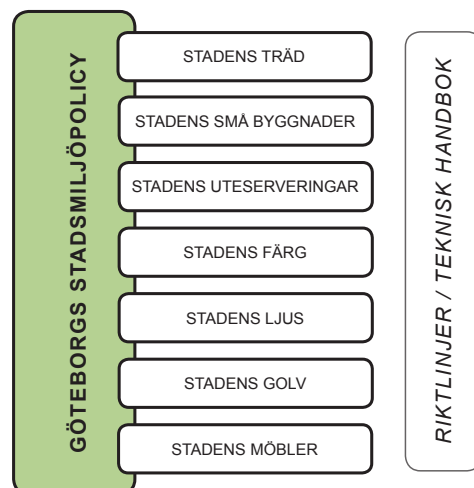
Med vackra och ändamålsenliga möbler förstärks attraktiviteten. Hållbara gatumöbler tål slitage, är enkla att underhålla och lämpliga för funktionshindrade.

Riktlinjer/Teknisk handbok ger en mer detaljerad beskrivning och preciserar de krav som ställs på material och utförande. Denna information finns bl.a. i Teknisk Handbok, Göteborgs Stad.

”Attraktiv stadsmiljö - Stadens offentliga rum

Närheten mellan människor och möjligheter till möten är stadens styrka och en av dess grundidéer. Platser och gator som är offentligt tillgängliga, väl integrerade i bebyggelsen och utförda med omsorg befrämjar möten i olika former. När vi ser varandra och blir sedda i de offentliga stadsrummen kan toleransen för andra människor öka. Därför är sådana stadsrum viktiga i varje stadsdel för att stärka både den lokala kulturen och Göteborg som social mötesplats i större sammanhang. Centrala Göteborg är mötesplats både för stadens och den omgivande regionens invånare”.

Ur ”Översiktsplan för Göteborg”.
Antagen av kommunfullmäktige
2009-02-26.

Göteborgs stadsmiljöpolicy är uppdelad i ett övergripande arbete, policydokument för olika delar av stadsmiljön samt riktlinjer/teknisk handbok som styr utförande och materialval.

Göteborgs karaktärer

Stadsbyggnadskontoret gav 2008 ut skriften "Stadsbyggnadskvaliteter". Den är ett komplement till översiktsplanen och beskriver bl.a. de grundläggande dragen i stadens karaktärer. "Stadsbyggnadskvaliteter" har fyra utgångspunkter hur stadens karaktär ska vårdas och utvecklas:

Stadsplanera utifrån speciella karaktärer i Göteborgs olika stadsdelar.

Ta vara på de historiska spåren från stadens olika epoker.

Planera och bygg utifrån Göteborgs naturförutsättningar.

Visa respekt för kulturhistoriskt intressanta byggnader och stads-mönster.

Det finns tre stora epoker i Göteborgs utveckling: Den befästa staden, handels- och industristaden och nu kunskaps- och evenemangsstaden.

Befästningsstaden

Göteborg grundades år 1621 vid Göta Älvs utlopp, i det flacka landskapet nära älvmynningen, för att försvara Sveriges smala kustremsa mot västerhavet. Riktningarna för hamnens utbyggnad och de olika landsvägarnas sträckningar ut från de forna stadsportarna syns idag i stadens grundstruktur. Rutnätsplanen, Stora Hamnkanalen med utblick mot älven, Vallgraven och skansarna Kronan och Lejonet är tydliga spår från det befästa Göteborg. Även utanför den befästa staden finns tydliga spår, exempelvis de gamla landsvägarna in mot staden, idag Södra Vägen och Gamla Allén, Stampgatan, Landsvägsgatan.

Handels- och industristaden

Staden växer och behovet att expandera gör bl a att befästningsverken raderas med början 1809. Mot slutet av 1800-talet hade industrier etablerats utanför stadsgränsen. 1900-talet präglades av en mycket stor expansion. Industrin växte och nya stadsdelar tillkom och grannkommuner inkorporerades. Flera nya stadsdelar tillkom, mellan 1945-65 i form av grannskapsenheter med målet att skapa självförsörjande stadsdelar med Torp, Kortedala, Guldheden och Högsbotorp som exempel.

Från mitten av 1960-talet eskalerade funktionsuppdelningen och den stora skalan tog över stadsbyggandet som ett medel att möta ett allt större behov av bostäder. Under samma tid revs centrala äldre stadsdelar och ersattes med ny storskalig bebyggelse.

Kunskaps- och evenemangsstaden

I mitten av 1970-talet markerade varvsnedläggningarna en ny epok i Göteborgs utveckling, med nya krav på stadsbyggandet. Människor börjar ställa större krav på attraktiva stadsmiljöer. Staden börjar expandera inåt och stadsdelar kompletteras med ny bebyggelse och verksamheter för att bli mera attraktiva. Även stadsmiljön, stadens gemensamma mötesplatser, gator, torg och parker, börjar ägnas större omsorg. I så måtto är synen på staden en återgång till det synsätt som rådde i början på 1900-talet.

Denna omsorg vittnar om en syn på staden som något mer än en nyttofunktion. Den har ett övergripande syfte: omsorgen om stadsmiljön vittnar om en omsorg om staden, dess invånare och besökare. Idag diskuteras hållbar stadsutveckling. Förutsättningar för detta är social hållbarhet och attraktivitet; att staden i vid mening är attraktiv för dess användare i vardagen. I attraktiviteten ryms även vackra och användbara gemensamma stadsrum.

De små stadsdelarnas stad

En viktig grund för förståelsen av Göteborgs stadsmiljö är att staden är de små stadsdelarnas stad. En stad som består av många små stadsdelar med sina tydliga karaktärer och tydliga gränser. Här finns stadsdelar som skapats av samspelet mellan landskap och näringar. Ett mönster av utbyggnadsetapper där olika tiders ideal, behov och tekniska förutsättningar möter Göteborgs speciella förhållanden.

Göteborgs Stadsmiljöpolicy gäller för hela staden.

Policydokumenten Stadens Golv och Stadens Möbler lägger sina fokus på följande stadsdelar:

- **Inom Vallgraven, 1620-1800.** Till området räknas de delar av centrala staden som ligger innanför 1600-talets vallgrav.
- **Haga, 1640-1910.** Haga var den första anlagda stadsdelen utanför den befästa staden.
- **Stenstaden, 1800-1910.** Till området hör Långgatorna, Linnéstaden, Annedal, Landala, nedre Johanneberg, Vasastaden, Lorensberg, Heden och Stampen.
- **Övriga centrala staden.** Till övriga centrala staden räknas Gårda, Gullbergsvass, Lindholmen, Lundbyvassen, Frihamnen, Ringön samt Kvillebäcken.

Stadens Golv och Stadens Möbler kommer att utvecklas till att även de omfatta hela Göteborg.

Ett sätt beskriva Göteborg och skillnaderna mellan olika delar av staden är att försöka sätta ord på Göteborgs karaktärer.

Följande ledord har använts i arbetet med stadsmiljöpolicyen:

Ledord hela Göteborg

OKONSTLAT GENERÖST VACKERT

Ledord Inom Vallgraven

HISTORISKT TIDLÖST REPRESENTATIVT

Ledord Stenstaden

KLASSISKT STRAMT ELEGANT

Ledord Haga

SMÅSKALIGT GEDIGET FOLKLIGT

Ledord Övriga centrala staden

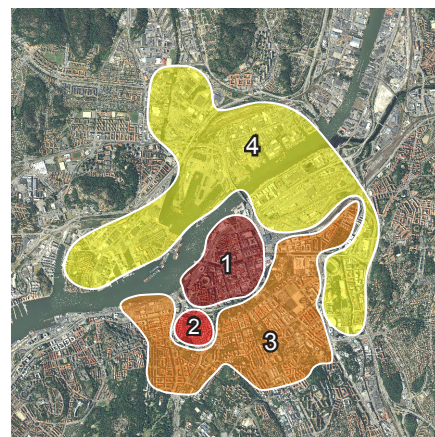
MODERTNT ENKELT FANTASIFULLT

"Genom landskapets speciella förutsättningar och genom anpassningen till tidigare bebyggelsemönster, skala och material har Göteborgs identitet bevarats och byggts på."

Ur "Göteborg - De små stadsdelarnas stad".

"De offentliga rummen, gatorna, platserna och parkerna betyder mycket för Göteborgs identitet och attraktivitet. Att ge möjligheter till möten mellan människor är viktigt i stadsplaneringen, liksom att utveckla alla de skönhetsvärden staden besitter, från de stora dragen till detaljer i närmiljön."

Ur "Stadsbyggnadskvaliteter".

- 1) Inom Vallgraven
- 2) Haga
- 3) Stenstaden
- 4) Övriga centrala staden

Stadsmiljöpolicyen är framtagen inom Trygg, vacker stad, ett samverkansprojekt mellan Park och Naturnämnden, Byggnadsnämnden och Trafiknämnden, vilka även godkännt de olika policydokumenten. I arbetet med Stadsmiljöpolicyen har representanter från park- och naturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret varit delaktiga.

Trygg, vacker stad
Göteborgs Stad
www.goteborg.se

Göteborgs
Stad